

A TERMÉSBIZTONSÁGHOZ KEVÉS AZ ÉGIEK AKARATA!

A globális felmelegedés okozta kiszámíthatatlan és szélsőséges időjárás igen sok fejtörést okoz a szabad ég alatt termelő gazdáknak, társaságoknak. Az állandó harcban és küzdelemben nem csoda, ha a megpróbáltatások olykor eltántorítják a termelőket. Igaz, ha ma kedvüket szegik, holnap mégis újrakezdek, keresik a megoldást a fagykárokra, a szárazságra, olykor a belvíz problémákra, mert ebben születtek, ebben élnek és hisznek a folytatásban. A pozitív szemlélet azonban nem mindig elegendő a kenyeret adó föld táplálásához, amit öntözni, gondozni szükséges ahhoz, hogy terméshozzájárulásról beszélhessünk. Ha mindez nincs, akkor az árak az egekig kúsznak, a terméshozzájárulásból pedig egyenes út vezet az import behozataláig, amely újra és újra szűkítheti a hazai termelők és termékek mozgásterét. Beavatkozással, azaz beruházással növelhető a terméshozzájárulás, ahogyan azt az Árpád-Agrár Zrt. növénytermesztő ágazata is teszi és tervezi a hosszú távú fennmaradás és fenntarthatóság érdekében. A cégcsoport csaknem 5000 hektár bérelt területen gazdálkodik, ahol búzát, kukoricát, napraforgót, szóját, csemegekukoricát, hibridkukoricát, zöldborsót és takarmánynövényeket is termeszt. Ez utóbbit a saját szarvasmarha ágazata részére állítja elő, hogy egészséges és friss tej kerüljön a fogyasztók asztalára. Az Árpád-Agrár Zrt. vezérigazgató helyettese, a növénytermesztési ágazat vezetője Kovács György ismerteti a szélsőséges időjárás okozta következményeket és rávilágít azokra a fejlesztésekre is, amelyek elengedhetetlenül szükségesek.

(fotó készítése: 2019 nyarán)

Mit hátráltat a szélsőséges időjárás és milyen következményekkel jár?

Már a múlt év második fele is csapadékosabb volt a szokásosnál és ez a talajművelést, az őszi növények vetését is akadályozta.

Komoly tél sem volt, amikor be lehetett volna pótolni a talajműveléseket és a január, február is szintén csapadékosabb volt, 100 mm-t is meghaladó itt Szentesen.

Majd jöttek a márciusi jó idők, szeles napok, ami kiszárította a talajt, a nagy vízállások megmaradtak, de az őszi vetésű növények viszont szomjaznak.

Amikor azt várta volna az ember, hogy egy kicsit javul az időjárás, akkor jöttek a rendszeres áprilisi fagyok, itt is voltak -4 - -5 °C- os reggelek. A repce és a búza is beindult a márciusi jó időben, de a fiatal hajtások sajnos sok esetben elfagytak. Most száraz, hűvös és kellemetlen idő van, ami okán nem lehet dolgozni a földeken, tehát mindez akadályozza a növények kelését. A napraforgót elvetettük, amikor lehetett, de a talajhőmérséklet még nem optimális a kukorica vetésére.

Miből és mennyi került idén a földbe?

Cégcsoport szinten a napraforgó 700, silókukoricával együtt a kukorica 1600 hektár, a lucerna és a rozs, amit május elején be kellene takarítani, nagyon rosszul fejlődik, alig 4-5 cm-es növedék van jelen pillanatban. Ha ennyi csapadékot kapnak a gyepek, akkor fű növedék sem lesz, tehát meglátásom szerint a takarmány ellátás is elég nagy veszélyben lehet, de reménykedünk abban, hogy az időjárás kedvezőbb fordulatot vesz. Tervezünk 110 hektár hibrid kukoricát, 200 ha csemegekukoricát és 50 ha zöldborsót, amit elvetettünk már. Több mint 2 hete földben van, kicsírázott, de még nem búj ki a talajból, mert annyira hideg van. Beöntöttük, de nem a vízhiány, hanem a hőmérséklet a probléma. Az idei év, csapadék szempontjából nagyon hasonlít a tavalyihoz és abban is, hogy télen nincs hideg, márciusban pedig 20-25 °C, áprilisban az átlagosnál hidegebb és száraz az idő. Mindez a szántóföldi növénytermesztés szempontjából nagyon kedvezőtlen, a gyümölcsstermesztésről nem is beszélve, hiszen elképzelhető, hogy döntő többségét károsította a fagy, de lehet, hogy a méhészetek számára is nehezebb időszakot okozott az időjárás. A szeles, hűvös időben nem járták a virágot a méhek, így nem tudták a beporzást segíteni, ami termés kiesést okozhat. Mindezekre és arra, hogy valójában mi és mennyire károsult május közepén lehet választ adni.

Az elhangzottak alapján takarmánykiesés is várható, mire lehet felkészülni, honnan lehetséges pótolni?

A tavalyi év szárazsága miatt szinte nem tudunk gyepszénát, fűtermést betakarítani. Jelenleg minden helyen tartósított takarmányt etetnek, csak bizakodni tudunk, hogy lesz még csapadék és ez javíthatja a fű- és lucernatermés hozamát. Nem igazán van lehetőség ilyen létszámú állatállomány számára külső beszállítót találni ilyenkor, amikor gyakorlatilag a szezon végén vagyunk. Az látszik most a piacon, hogy még az alomszalma iránt is igen nagy a kereslet, hiszen nem csak a kalászosoknál, a búzánál volt alacsony a szemtermés, hanem a szalmatermés is. Mindezt tetőzte az is, hogy a betakarítás idején folyamatosan esett az eső, ezért jó minőségű szalmát nagyon nehéz volt betakarítani. A csapadékos ősz és január, február miatt jóval több volt az alom felhasználás, mint a szárazabb időszakban.

Várható olyan beruházás, ami uniós forrással is támogatható?

Jelen pillanatban van olyan pályázat, ami a meglévő öntözőberendezések korszerűsítését támogatja és szeretnénk új területeket is bevonni, 150 hektáros nagyságrenddel bővítenénk az öntözött földeket, két db körforgó Center Pivot berendezés telepítésével. Jelenleg egyeztetéseket folytatunk a földtulajdonosokkal, mert szükséges a hozzájárulásuk ahhoz, hogy mindezt megvalósíthassuk, pályázhassunk.

Hány tulajdonos beleegyezésére van szükség?

Minden területünk bérelt, nem saját és a beruházás alatt és az üzemeltetés ideje végéig rendelkezni kell a földhasználati joggal és a hozzájárulásukkal. Nem egyszerű, mert sok tulajdonosról van szó, és az érintett területen lévő tulajdonosok 100%-a kell hozzájáruljon. Összesen 1200 tulajdonostól béreljük a földeket, ebből ehhez a beruházáshoz 60-70 fő együttműködésére van szükség. Sajnos nincs engedmény ebben a feltételben, - még abban sem, hogy akiket nem tudunk fellelni, megtalálni -, hogy attól eltekintene. Bízunk benne, hogy sikerül beszerezni minden szükséges hozzájárulást és be tudjuk adni a pályázatot, mert ez egy halaszthatatlan beruházás. Talán lesz olyan könnyítés is, hogy nem minden tulajdonos hozzájárulása szükséges, hanem elegendő a többség, de sajnos sok a bizonytalanság a pályázatok körül is. Öntözési közösségeket lehet most létrehozni, mi is létrehoztuk az Árpádban, mert biztató jel a kiírásban, hogy ezzel többlettámogatásokra lehet pályázni. De a kiírást is módosítani kellene, éppen azért, hogy ezek az öntözési közösségek, gazdálkodó társaságok most kerültek bejegyzésre, nincs még lezárt évük.

Milyen nagyságrendű beruházásról beszélünk?

800 hektár korszerűsítését és 150 hektár új öntözött területet szeretnénk megvalósítani, amely a régi berendezések esetén 100 milliót, az új telepítés pedig 200-at jelentene, összesen 300 millió forintos beruházásról lenne szó.

Ennek 50%-a, 150 millió Ft. saját forrásból valósulna meg, ez esetben szabad számolni a megtérüléssel?

A szélsőséges időjárás miatt ma már nem azt kell néznünk, hogy mikor térül meg, hanem azt, hogy termésbiztonság legyen. Vízpótlás nélkül sokszor nem lenne termés, ezért meg kell menteni, hiszen vannak olyan konzervipari növények is, amelyek beszállítása a konzervgyárba napra pontosan, ütemezetten kell, hogy történjen. Ezekben az esetekben szükséges betartani a technológiát, a vetés ütemezését és azon a napon kell betakarítani, amikor az prognosztizálva van. Ha nem indul el a csírázás, akkor be kell öntözni és ugyan ez a helyzet a szaporító anyagokkal is, a hibrid kukoricával, hogy ott is ütemezett a vetés, tehát össze kell virágozni az anyának az apa növényvel. Ha ez elcsúszik néhány napot, akkor nem fog termékenyülni. A termeltetők, felvásárlók nem is kötnek szerződést azzal, aki nem öntözött körülmények között termeszt a növényeit, tehát ez elengedhetetlen, hiszen szerződéses kötelezettségek vannak. Nem lehet arra hivatkozni, hogy két hónapon át nem esett az eső és nem lett belőle semmi, mert az szerződésszegést jelentene, amely más szempontból is igen káros hatással lenne.

Szerző: Both Ildikó; Fotó: Arany Sándor Gábor

Kapcsolat: gold.both@gmail.com; Web: arpad.hu;

Budapest, 2021.04.30.